

อ่านอ้อย : ตามล่าควาฝันที่เลกอร์ดง เบล

มาริส ล่าลี

อ.ม.(ภาษาไทย),อาจารย์

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

The Sharper Your Knife, the Less You cry หรือในชื่อภาษาไทยว่า “ตามล่าควาฝันที่ เลก กอร์ดง เบล” เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบ คำถามที่ปรากฏขึ้นในหัวความคิดคือ เราจะจัดประเภทหนังสือเล่มนี้อยู่ในประเภทใด นวนิยายหรือสารคดี เหตุเพราะมันมีส่วนผสมของรูปแบบทั้งสองอยู่อย่างกลมกล่อมลงตัว คุณจะได้รับความบันเทิงพร้อมกับความรู้เกี่ยวกับสถาบันสอนอาหารชื่อดังแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งมีสาขาอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย เล่าลือกันในหมู่ผู้ใฝ่ฝันอยากเป็นเชฟว่า แม้ค่าเล่าเรียนจะแสนแพงเมื่อเทียบกับสถาบันสอนอาหารอื่นๆ แต่ทว่าชั้นเรียนของเลก กอร์ดง เบล ไม่เคยว่าง และคุณสมบัติที่สำคัญที่จะทำให้คุณได้เรียนในสถาบันแห่งนี้ ไม่ใช่แค่การมีเงินจ่ายค่าเล่าเรียน แต่ทว่าคุณต้องมี “ทัศนคติ” ที่เลก กอร์ดง เบล เห็นว่าเหมาะสมกับชั้นเรียนของคุณ

แคทลีน ฟลินน์ ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ เธอเริ่มต้นการทำงานด้วยการเป็นนักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ จากนั้นเธอสมัครงานที่บริษัทผลิตซอฟต์แวร์ แม้ว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลจะเตือนเธอว่า “บริษัทนี้ไม่มีความก้าวหน้าสำหรับนักเขียนหรอกนะ ... แต่คุณก็ยากได้ตำแหน่งนี้ใช้ไหมล่ะ” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 30) เธอทำงานที่บริษัทแห่งนี้ด้วยความตั้งใจทุ่มเท จนได้รับตำแหน่งฝ่ายบริหาร พลังพลกตัวเองว่านั่นคือความสำเร็จ “ฉันทำงานในวันหยุด เขียนรายงานที่ไม่มีใครอ่าน และนำเสนองานที่ตัวเองไม่สนใจ” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 31) จนกระทั่งวันทีโดนไล่ออกจากงาน

แม้ว่าเธอจะบอกว่ารู้สึก “โล่งใจ แต่ก็รับไม่ได้ที่ถูกบีบเช่นนี้ มันไม่ได้ต่างจากการที่แฟนหนุ่มมักล้าบอกลึกคุณก่อนคุณจะบอกเลิกเขา” (แคทลีน ฟลินน์, 2554: 29) เธอมักจะใช้กลวิธีเปรียบเทียบเช่นนี้ เปรียบเทียบกับเรื่องง่ายๆ พื้นฐาน และนี่คือส่วนหนึ่งของความ “อ่อย” ในหนังสือเล่มนี้ เช่น “ฉันก็เหมือนกับอดีตนักโทษทั้งหลายที่ต้องคิดว่าจะทำอะไรดีกับชีวิตที่เหลืออยู่” (แคทลีน ฟลินน์, 2554: 31)

หลังจากออกจากงาน แคทลีนทำให้เราเข้าใจความรู้สึกของเธอที่มาเป็นลำดับ จากโล่งใจ เป็นหนักใจ เพราะตนเองนั้นอายุมากแล้ว เธอคิดว่าถ้าไม่รับหางานทำ เธอก็จะไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสหราชอาณาจักรต่อไป เธอต้องกลับอเมริกา เนื่องจากปัญหาเรื่องวีซ่าการทำงาน แต่ทว่าจุดสำคัญและอาจกล่าวว่าเป็นที่มาของหนังสือเล่มนี้คือการพิสูจน์คำกล่าวที่ว่า “พลิกวิกฤตเป็นโอกาส” เธอย้อนกลับทบทวนตัวเอง ตั้งคำถามกับการใช้ชีวิตและถามตัวเองว่าอะไรกันแน่คือสิ่งที่เธอใฝ่ฝัน อะไรกันคือสิ่งที่เธออยากทำอยากเป็นมาตลอดชีวิต หลังจากผ่านการคิดใคร่ครวญเธอก็ได้คำตอบว่า สิ่งที่ต้องการนั้นคือการเรียนทำอาหารฝรั่งเศสในประเทศฝรั่งเศส และแน่นอนในสถาบันชื่อเสียงก้องโลกอย่างเลอ กอร์ดง เบลอ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้น การเรียนทำอาหารที่นี่ คุณไม่สามารถมีแค่เงิน ทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นเงื่อนไขการสมัครเข้าเรียนก็คือ “ให้บรรยายแรงบันดาลใจ 500 คำ และนี่คือส่วนสำคัญของใบสมัคร” (แคทลีน ฟลินน์, 2554: 40)

การอ่านหนังสือเล่มนี้สนุกและเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ เมื่อแคทลีนได้รับการตอบรับเข้าเรียน เธอสามารถบรรยายสถานการณ์ที่ได้เจอ อารมณ์ความรู้สึกเมื่อเริ่มเข้าเรียนได้อย่างน่าติดตามและทำให้เราเห็นภาพจนอาจกล่าวได้ว่า หนังสือเล่มนี้นอกจากจะเป็นนวนิยายที่อ่านเพื่อความบันเทิงแล้ว เราสามารถแนะนำหนังสือเล่มนี้ให้แก่ผู้ที่มีความใฝ่ฝันอยากเรียนที่สถาบันแห่งนี้เช่นเดียวกับแคทลีน เพื่อเตรียมความพร้อม และเพื่อถามตัวเองว่ามีความพร้อมที่จะเจอการเรียนที่มีความเข้มข้น และกดดันเช่นนี้หรือไม่ เพื่อไม่ให้

เอาเงินเรือนแสนไปทิ้งอย่างเสียเปล่า

กฎของการเรียนนั้นมีความเข้มงวดมาก “ชุดเครื่องแบบต้องสะอาด สะอาดไร้ที่ติ ห้ามใส่เครื่องประดับใดๆ ยกเว้นแหวนแต่งงาน ห้ามมาสาย และอนุญาตให้ขาดเรียนได้แค่สี่ครั้งโดยไม่มีข้อยกเว้น” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 40) ในส่วนของข้อกำหนดนี้ แคทลีนสรุปให้เราฟังอย่างมีอารมณ์ขันว่า “สรุปคือนักเรียนขอลาหยุดได้ในกรณีติดต่อบรรดาการฝรั่งเศส แต่ห้ามหยุดในกรณีติดเชื้อไวรัสอีโบลา” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 42)

หนังสือเล่มนี้อธิบายการทำอาหารฝรั่งเศสที่สอนในชั้นเรียนของเลอ กอร์ดง เบลอ ไว้อย่างละเอียด จนสามารถใช้เป็นตำราในการฝึกทำอาหารได้เลยทีเดียว แคทลีนบรรยายวิธีการ ให้สูตรอาหารไว้ด้านหลังในแต่ละบท และความน่าสนใจของเรื่องราวเหล่านี้ก็คือ เธอแบ่งส่วนของหนังสือออกตามหลักสูตรการทำอาหารที่เธอเรียน คือ หลักสูตรการประกอบอาหารขั้นต้น หลักสูตรการประกอบอาหารชั้นกลาง และหลักสูตรการประกอบอาหารชั้นสูง ในแต่ละบทจะมีชื่อที่เป็นเหมือนการบอกอยู่เรื่อยๆ ว่า เรื่องที่เราจะได้อ่านต่อไปเกี่ยวกับเรื่องอะไร เช่น “บทเรียนสำคัญ : น้ำซุปแบบโบ เป็ต อบ เทศกาลมาร์ติกร และการหาพาร์ตเมนต์ในปารีส” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 139)

ทว่าหนังสือเล่มนี้ไม่ได้น่าสนใจเพียงแค่เป็นตำราทำอาหาร หรือเป็นคู่มือแนะนำการเรียนในสถาบันทำอาหารนี้เท่านั้น ทว่าเราจะได้แรงบันดาลใจ ได้แง่คิดในการใช้ชีวิต และแง่มุมอื่นๆ ผ่านอาหาร เช่น ในเรื่องความรัก “เซฟแบร์ทร้องพูดไว้ว่า ขนมอบก็เหมือนกับคน” แคทลีนนำมันไปเปรียบเทียบกับเรื่องความรักว่า “คุณจะรื้อร่อนเรื่องความรักและเรื่องขนมอบไม่ได้หรอก คุณอาจจะนมัมนมากเกินไปและคุณอาจจะเรียกร้องมากเกินไป แต่ความรักคือสิ่งที่ทำให้ขนมขึ้นฟู คุณสมบัติทางเคมีทำให้เกิดสิ่งมหัศจรรย์บวกกับความเอาใจใส่และความร้อน มันจึงเหมือนกับมนตร์วิเศษที่ก่อให้เกิดสิ่งที่ถูกใจ น่าทะนุถนอม และชื่นชมยินดี อันเป็นพื้นฐานของชีวิตนั่นเอง”

(แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 89-90)

การอ่านหนังสือเล่มนี้จะจุดประกายให้สนใจใคร่เรียนรู้ประวัติศาสตร์บุคคลในแวดวงอาหารที่กว่าพวกเขาเหล่านั้นจะมีชื่อเสียงโด่งดังจนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกในวันนี้ เช่น จูเลีย ไชลด์ บุคคลที่มีชื่อเสียงในเรื่องการทำอาหาร ได้รับรางวัลยกย่องเชิดชู จนบริษัทกุเกิลทำดูเดิลฉลองครบรอบร้อยปีจูเลีย ไชลด์ สำหรับความหมายของคำว่า “ดูเดิล” เว็บไซต์ดูเดิลไทย,(ม.ป.ป.) ให้ความหมายไว้ว่า

“ดูเดิล (Doodle) มีกำเนิดขึ้นมาจากความสนุกสนานเพียงเล็กน้อยที่ต้องการจะแต่งแต้มโลโก้ของบริษัทให้มีการเปลี่ยนแปลงไปต่างๆ นานาแต่แน่นอนว่ามันทำไม่ได้ซะทีเดียว เนื่องจากโลโก้ของ กูเกิล มันกลายเป็นแบรนด์ฮิตติดลมบนไปแล้ว เมื่อต้องการสนุก ผนวกกับวัฒนธรรมองค์กรที่มีแต่เรื่องสร้างสรรค์และศรัทธาในพลังของการสร้างสรรค์ให้กับโลกใบนี้ ทั้งสองแนวคิดจึงมาบรรจบก่อกำเนิด เป็นศิลปะสร้างสรรค์บนความสนุกและรับผิดชอบ”

ตัวละครในหนังสือเล่มนี้จะถูกมองผ่านสายตาของแคทลีน ไม่ว่าจะเป็นแม่ทัพของเธอ เพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือตัวละครอื่นๆ ในเรื่อง การถ่ายทอดมุมมองต่างๆ เหล่านี้ ผ่านการใช้ภาษาที่เรียบง่าย แต่โดดเด่นในการใช้ความเปรียบ “ฉันเหมือนกับนักเรียนหญิงคนอื่นๆ ตรงที่ดูเหมือนกับใส่ชุดนอนทำอาหารซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าตัว มันทำให้ฉันดูหนักเพิ่มขึ้นอีกยี่สิบปอนด์จากความสูง 5 ฟุต 2 นิ้ว ขนาดลิชแคทผู้มีรูปร่างเพรียวระหงยังดูเหมือนกับตุ๊กตาบาร์บี้ผมสีเข้มใส่เสื้อผ้าของเคน”

ตลอดการเดินทางในโลกของการทำอาหาร แคทลีนพบปัญหาหลายเรื่อง โดยเรื่องสำคัญคือการเรียนทำอาหาร แม้เธอจะบอกผู้อ่านว่า

เคยทำงานชั่วคราวในร้านอาหารและส่วนใหญ่จะเป็นงานครัว แต่ก็ยังตั้งข้อสงสัยกับการฝึกฝนที่เธอได้รับจากโรงเรียน เช่น การหั่นผักเป็นรูปแบบต่างๆ ให้เท่ากันตามแบบที่กำหนด ทำให้แคทลีนบอกเราว่ามันไม่ใช่อย่างที่คิดไว้เลย “ฉันคิดว่าคงจะมีแชมป์ต้อนรับเพื่อฉลองการที่ฉันเข้าสู่โลกอันน่าหลงใหลของซูเฟลล์และพักรร...ในทางตรงกันข้าม มันคือโลกแห่งกฎระเบียบ เครื่องแบบ และเซฟผู้มีความสามารถซึ่งฉันไม่เข้าใจมันนัก” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 62) แต่ในที่สุดเธอก็สรุปได้ว่า “การเป็นมดงานที่ดีในครัว เราจำเป็นต้องผ่านการฝึกให้รู้จักทำตามคำสั่ง รู้จักทำงานให้ได้ผลอย่างเสมอดันเสมอปลาย นั่นจึงเป็นเหตุผลว่าทำไมเราจึงถูกฝึกซ้ำแล้วซ้ำเล่าราวกับฝึกทหารให้หั่นผักออกมาให้ได้เป๊ะๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้รสชาติพื้นฐานเหมือนกันหมดนั่นเอง” (แคทลีน ฟลินน์, 2554: 63)

นอกจากจะเป็นบทเรียนให้แคทลีนแล้ว สำหรับผู้อ่าน มันคือบทเรียนชีวิตรูปแบบหนึ่ง บางครั้งการตามหาความฝัน เส้นทางมิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบเสมอไป หากแต่หนามคมระหว่างทางที่เกี่ยวข้องเกี่ยวพัน ก็ชวนให้ถูกคิดวาระหว่างทางของความฝันเรายังจำเป็นต้องอยู่กับความจริง และต่อสู้ดิ้นรนกับอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามา

กว่าแคทลีนจะรู้ตัวเองว่าเธอต้องการอะไร เธอก็ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจและรู้จักตนเอง ดังตอนหนึ่งของเรื่องว่า “การมีชีวิตอยู่นั้นก็เช่นเดียวกับการทำอาหาร นั่นคือคุณต้องสังสรรค์ประสบการณ์ในขณะที่ดำเนินชีวิตไป ย่อารอให้หมดไฟไปเสียก่อน ในชีวิตการทำงานของฉันนั้น ฉันมองไปข้างหน้าเสมอว่าอยากจะไปอยู่ตรงไหน และอะไรคือบันไดขั้นต่อไป” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 381) และนี่อาจคือที่มาของชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ The Sharper Your Knife, the Less You Cry “ยิ่งมีดของคุณคมมากเท่าไร คุณก็จะเสียน้ำตาน้อยลงเท่านั้น” แคทลีนได้บทเรียนนี้มาจากการหันหัวหอม “เซฟบอกว่า ถ้ามีดที่อ้อ คุณจะต้องกดน้ำหนักมือลงมากที่หัวหอม ทำให้เซลล์ของหอมแตกและมีน้ำมันระเหยออกมา นั่นคือน้ำมันที่ทำให้คุณ

ร้องไห้” (แคทลีน ฟลินน์, 2554 : 82) ซึ่งคงไม่แตกต่างจากการใช้ชีวิต หากเราผ่านการเคี้ยวกรำประสบการณ์ชีวิตมาจนแหลมคม เมื่อพบอุปสรรค ก็จะผ่านมันไปได้โดยเสียน้ำตาหรือทุกข์กับมันน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

จนถึงบทสรุปเราอาจได้ความคิดว่า หนังสือเล่มนี้อาจไม่ใช่ทั้งนวนิยาย สารคดี หรือแม้กระทั่งตำราทำอาหาร แต่หนังสือเล่มนี้อาจเป็นหนังสือปรัชญา ที่สอนเราถึงปรัชญาการใช้ชีวิต โดยผ่าน “ความอรร้อย” ที่สัมผัสได้จากการอ่าน

เอกสารอ้างอิง

ฟลินน์, แคทลีน. 2554. ตามล่าควาฝันที่ เลอ กอร์ดง เบลอ. แปลจาก

The Sharper Your Knife, the Less You cry โดย วิลาลินี เดอบเอส.

กรุงเทพมหานคร: มติชน.

Doodle 4 Google. ม.ป.ป.(ออนไลน์). สืบค้นจาก: [http://www.doodlethai.com/doodle-4-google/\[5 ธันวาคม 2557\]](http://www.doodlethai.com/doodle-4-google/[5 ธันวาคม 2557])